

**TEZE PENTRU RECONSTRUCȚIA
IDEOLOGICĂ A
PARTIDULUI SOCIAL DEMOCRAT**

Adrian Năstase
Președinte al Consiliului Național

București
25 ianuarie 2010

Sumar

- 1. Cum ne asumăm propria istorie?**
- 2. Care sunt valorile noastre fundamentale?**
- 3. Care trebuie să fie relația dintre muncă și capital?**
- 4. Care trebuie să fie relația dintre stat și piață?**
- 5. Cum eliminăm sărăcia, cum umanizăm bogăția?**
- 6. Avem soluții pentru problema rurală?**
- 7. Cum asigurăm un mediu sănătos?**
- 8. Ce fel de Uniune Europeană ne dorim?**
- 9. Cum reorganizăm partidul? Care este substanța noului „contract politic”?**
- 10. Cum ne raportăm la guvernarea actuală: „colaboraționism” sau „mișcare de rezistență”?**

Acum, până când nu e prea târziu, trebuie să conștientizăm faptul că PSD se află sub o uriașă presiune a schimbărilor din societatea românească, precum și a celor mai generale din Uniunea Europeană, pe care trebuie să le înțelegem și cărora trebuie să le oferim răspunsuri convingătoare. Suntem, așadar, nevoiți să deschidem un „șantier” pentru dezbateră doctrinară, pentru clarificarea identității noastre ca partid. La întrebarea „cum procedăm?” cred că trebuie să avem în vedere următoarele premise:

- *Orientarea social-democrată a partidului nu se proclamă, ci se demonstrează. Identitatea social-democrată nu doar se afirmă, ci ea se trăiește, se simte;*
- *Social-democrația nu este o soluție în sine; ea primește forță numai prin formularea de soluții concrete la probleme concrete, prin enunțarea unor poziții și atitudini față de teme care preocupă societatea la un moment dat;*
- *Clarificarea ideologică a PSD înseamnă acum nu doar invocarea unor principii și precepte generale, acceptate în doctrină, ci afirmarea unor răspunsuri la teme foarte concrete, asupra cărora plutesc confuzii și interpretări dintre cele mai diverse, stârnind deruta electoratului, nedumerirea militanților și respingerea sau, uneori, chiar jubilația formatorilor de opinie;*
- *Congresul Extraordinar poate adopta un set de asemenea răspunsuri – scurte, expresive și lămuritoare – al căror ansamblu va constitui, în sine, necesara „înnoire ideologică a partidului”.*

În cele ce urmează, propun câteva întrebări asupra unor teme importante pentru partidul nostru, la care încerc să ofer și răspunsuri:

1. Cum ne asumăm propria istorie?

Pentru toată lumea ce admite rolul important al PSD în societatea românească, la 20 de ani de la Revoluție, este foarte important ca fiecare să știe din ce partid face parte (pentru cei care sunt membri și vor să mai rămână), în ce partid va intra (dacă mai sunt și astfel de doritori) și, mai ales, sub drapelul cărui tip de partid se vor duce bătăliile viitoare ale opoziției!

Reconstrucția PSD-ului – ca nucleu al unei stângi puternice, bazată pe ideologie, program și strategie proprie, exprimând speranțele milioaneilor de simpatizanți dezamăgiți se poate face numai asumându-ne greșelile, dar și succesele. Asumându-ne și istoria PDSR și a FDSN și a FSN. Și Revoluția și NATO. Și venirea minerilor în București și eliminarea vizelor. Și economia de tranziție sub condiționalități externe și finalizarea negocierilor cu Uniunea Europeană. *Asumându-ne noi pe noi înșine.* Dând mai mult credit, în viitor, membrilor noștri de partid și recurgând, mai rar, la importuri de „jucători străini”.

Istoria partidului nostru merge până în secolul al XIX-lea, în a doua sa jumătate, când s-a format primul partid socialist. Ne asumăm, de asemenea, și social-democrația transilvăneană și influența austro-marxismului, precum și tragedia distrugerii elitei social-democrate de către regimul comunist. Toate acestea fac parte din istoria stângii românești, pe care ne-o asumăm.

Acum însă, PSD-ului i se pregătește un atac perfid din partea lui Traian Băsescu, prin anularea ideii de Revoluție, consacarea evenimentelor din Decembrie 1989 ca lovitură de stat, inculparea celor care, în acele zile, și-au

asumat riscuri imense ca fiind criminali ș.a.m.d. Consecința politică a acestei „reformă a statului” ticluită la Cotroceni este delegitimarea completă a FSN, PDSR, FDSN, PSD, pulverizarea rădăcinilor revoluționare ale acestor formațiuni politice și scoaterea lor în afara istoriei.

Etalonul apartenenței sau nu la comunism a partidelor politice îl reprezintă exclusiv faptele și politicile respectivelor partide. Astfel:

- PSD a dovedit practic, prin politicile sale economice din timpul celor doar 11 ani de guvernare (1990-1996, 2000-2004 și 2009), o orientare pro-capitalistă fără echivoc;
- în perioada guvernărilor PSD s-au pus bazele capitalismului românesc, ilustrat strălucit mai ales de lideri de primă linie ai PD-L și PNL, care au avut și au un rol inclusiv în guvernarea țării, precum și „militanți” faimoși ai societății civile, beneficiari ai politicilor de adoptate de guvernările PSD;
- în perioada guvernării sale și a președinției dlui Ion Iliescu, PSD a realizat obiectivele majore ale națiunii române privind integrarea în NATO, aderarea la UE, eliminarea vizelor; oare acestea au fost politici comuniste? Iar instituțiile internaționale, comunitatea internațională care au validat acest nou statut al României ar fi consimțit, oare, la susținerea și legitimarea unui regim (neo-)comunist?
- pentru PSD, nu tot poporul român s-a născut după 1989 – cum pare a fi cazul detractorilor săi întârziați în tranșee; de aceea, în politica PSD, ca partid al stângii moderne, principala valoare o reprezintă *integrarea* și *inclusiunea*, spre deosebire de stânga tradițională, care avea ca principală valoare egalitatea;
- e adevărat că, prin politica și ideologia noastră, apărăm și promovăm valorile stângii moderne, așa cum acestea sunt consacrate de *Carta Socială Europeană*, în raporturile dintre stat și piață, dintre muncă și capital, dintre individ și comunitate, dar aceste lucruri nu au nimic de-a face cu comunismul – și de aceea respingem orice asociere a partidului nostru cu acest tip de regim politic. **Este important să afirmăm cu tărie adevărul că regimul comunist nu a fost de stânga, ci a fost un sistem totalitar, tot astfel cum fascismul nu a fost un regim de dreapta ci, de asemenea, o dictatură totalitară.**

La ce asistăm în România ultimilor ani nu este, prin urmare, „amenințarea comunistă” a PSD – care reprezintă cea mai recentă și halucinantă diversiune a propagandei portocalii - ci veritabilul bolșevism cu semn schimbat pe care-l manifestă tocmai detractorii noștri, reprezentanții acestei propagande, cu întregul arsenal de metode al acelei perioade: promovarea principiului „cine nu-i cu noi este împotriva noastră”; eliminarea adversarilor politici prin confecționarea de dosare penale; ridicarea fricii și a suspiciunii la rangul unei politici de stat; decapitarea administrației centrale și locale după criteriul apartenenței politice; crearea unor instituții de stat cu un rol de control, verificare și suspectare a vieții personale a oamenilor; multiplicarea metodelor de supraveghere și urmărire a intimității oamenilor în scopuri de șantaj politic ș.a.m.d. Acolo, în catacombele actualei puteri cotroceniste, trebuie căutate reminiscențele regimului totalitar comunist și nicidecum în fizionomia politică și democratică a unui partid al stângii moderne, europene.

2. Care sunt valorile noastre fundamentale?

Într-o lume aflată într-o continuă și rapidă transformare, reperatele stabilității sunt valorile noastre, pe care trebuie să le reafirmăm cu tărie. Noi, social-democrații urmărim realizarea unei societăți în care personalitatea umană să se poată dezvolta liber. Activitatea noastră politică vizează crearea unei societăți lipsite de ierarhii sociale, de subordonare și privilegii nemeritate, organizată conform principiile democratice și bazată pe valorile **libertății, egalității, justiției și solidarității**. Responsabilitățile pe care indivizii le au față de sine, față de semenii lor și față de societate și mediu, dar și față de generațiile viitoare trebuie să ofere cadrul în care fiecare individ și toți, la un loc, decid cum să-și organizeze viețile personale.

Libertatea. Social-democrații din întreaga lume militează pentru libertatea de gândire și de expresie precum și pentru libertatea tuturor oamenilor de a trăi așa cum vor ei, atâta timp cât nu intră în conflict cu libertățile și drepturile fundamentale ale altor oameni. Susținem activ libertatea fiecărui individ și a tuturor, în sensul unui simț al autodeterminării responsabile din punct de vedere social. Stânga democratică privește libertatea individului ca pe un element necesar pentru libertatea tuturor membrilor societății. Libertatea presupune nu doar respingerea oricăror forme de dictatură și sisteme autoritare, ea conține și cerințe materiale și sociale: doar educația, informarea și un nivel adecvat al bunăstării elimină dependențele și creează o gamă largă de alternative, astfel încât libertatea să poată deveni o realitate vie. Numai acest tip de condiții permit o viață în libertate și securitate și oferă bazele pentru autodeterminare. De-a lungul istoriei, social-democrații au luptat pentru apărarea principiilor democratice și respingerea oricăror forme de regim autoritar sau totalitar.

Egalitatea. În doctrina social-democrată există convingerea că fiecare persoană și toate, luate la un loc, în unicitatea și individualitatea lor au aceleași drepturi și aceleași valori inerente ca orice alte persoane. De aceea, toți membrii societății umane, în marea lor diversitate, trebuie să se bucure de aceleași drepturi și de demnitate. În acest scop, noua social-democrație dorește să realizeze o egalitate a oportunităților pentru toți oamenii – indiferent de sexul, moștenirea sau venitul lor, abilitățile lor fizice sau mentale, orientarea sexuală, apartenența etnică, filosofia lor de viață, credințe religioase sau stil de viață individual. Pentru social-democrație, dreptul de a munci și dreptul la educație, dar și drepturile politice și sociale ale omului, sunt părți integrale ale egalității oportunităților. Membrii societății care sunt dezavantajați au dreptul să primească un ajutor special și un tratament preferențial. PSD trebuie să militeze nu doar pentru formula de „egalitate a șanselor”, ci și pentru cea de „egalitate ca incluziune”. Incluziunea are, în acest caz, un sens foarte larg: cetățenie, drepturi politice și civile, obligații sociale.

Justiția. Revoluțiile tehnologice ale secolelor trecute au adus o incredibilă bunăstare materială, care trebuie însă repartizată pe baze mai echitabile. Ca atare, doctrina social-democrată susține realizarea actului de justiție în toate aspectele vieții sociale: o distribuție justă a tuturor oportunităților și resurselor în societate, mai ales cu privire la locurile de muncă și educație, dar și la venituri și proprietate. Stânga democratică susține dreptul tuturor membrilor societății de a participa activ în cadrul

acesteia – și încearcă să îi ajute pe cei mai dezavantajați membri ai societății să facă la fel. Obiectivul social-democrat este o societate de persoane libere și egale, o societate în care diferențele de clasă au fost depășite. O societate social-democrată nu este constituită din învingători și învinși, aflați într-o luptă competitivă, ci din indivizi care se respectă reciproc, care își respectă instituțiile comune și regulile care le guvernează.

Solidaritatea, definită ca respectul pentru ceilalți și disponibilitatea de a întreprinde acțiuni comune, oferă baza pentru realizarea politică a scopurilor social-democrației. Solidaritatea înseamnă asumarea responsabilității pentru comunitate și, astfel, obligația de a-i ajuta pe ceilalți și de a face față provocărilor societale în conformitate cu valorile fundamentale ale umanității. Solidaritatea este, în ultimă instanță, baza coeziunii sociale, cel mai eficient instrument pentru realizarea condițiilor juste pentru viețile oamenilor. În lumina schimbărilor demografice din România (migrația și îmbătrânirea populației), insistăm asupra necesității realizării unei solidarități intergeneraționale.

Social-democrație, neo-conservatorism și neo-liberalism

În contrast cu alte doctrine politice, social-democrația acordă o importanță egală tuturor acestor valori fundamentale – libertatea, egalitatea, justiția și solidaritatea. **Aceste valori sunt considerate a fi interdependente, fiecare fiind o premisă pentru cealaltă. Doar realizarea lor concomitentă poate asigura o viață plină de succese într-un climat al păcii și libertății.** Opus acestei poziții, liberalii și conservatorii au pus accentul principal pe libertate individuală în detrimentul justiției și solidarității, în timp ce comuniștii au pus un accent exclusiv pe egalitate și solidaritate în detrimentul libertății. Abordarea social-democrată în privința politicilor se consideră a fi una de pragmatism principial și învățare permanentă. Social-democrații sunt flexibili să combine mai multe mecanisme sociale, precum: piața, sistemul fiscal, sistemul legislativ, oferirea de sprijin pentru indivizi, grupuri și instituții sau crearea de spațiu liber pentru experimentare socială

3. Care trebuie să fie relația dintre muncă și capital?

Social-democrația pe care a afirmat-o partidul nostru prin politicile economice și fiscale pe care le-am promovat în cei 11 ani cât ne-am aflat la guvernare a generat un flux uriaș de investiții străine și, pe de altă parte, a dus la crearea și la afirmarea capitalului autohton, a cărui valorificare considerăm că este necesară și deosebit de importantă în efortul de modernizare a României.

Am realizat cadrul de formare și afirmare a economiei funcționale de piață, statut recunoscut tot în timpul guvernării noastre din 2000-2004 de SUA și alte state cu democrație consolidată.

Într-o lume globalizată trebuie însă să asigurăm un echilibru între dezideratul unei societăți fără șomaj și o necesară flexibilitate a condițiilor de intrare și ieșire de pe piața forței de muncă. Iar acest echilibru se poate realiza prin introducerea în cadrul relațiilor de producție a unui parteneriat între angajați și angajatori, între sindicate și organizații patronale, atât la nivel intern, cât și la nivel transnațional.

Acordăm egală atenție nu numai celor care *primesc* salarii, ci și celor care *plătesc* salarii – adică celor care investesc, își asumă riscuri, creează și mențin locuri de muncă. Forma modernă de protecție socială pe care am avut-o și o avem în vedere acordă atenție „ascensorului social”, adică mecanismelor legislative ce permite schimbarea statutului cât mai multor oameni de la asistați social la salariați, de la salariați la mici întreprinzători, de la mici întreprinzători la antreprenori și investitori.

4. Care trebuie să fie relația dintre stat și piață?

Nu considerăm că economia de piață poate să se transforme într-o societate de piață și nici că piața liberă poate rezolva totul.

Măsurile aplicate de statele dezvoltate în timpul actualei crize economice trimit la faptul că manualele de economie trebuie rescrise – intervenționismul statului fiind considerat și aplicat ca singură soluție de echilibrare a unor economii puternice precum cele din SUA, Franța ori Marea Britanie.

În același timp, cultura, sănătatea, educația nu pot fi transformate într-o marfă, rămân domenii esențiale de manifestare a funcțiilor reglatoare ale statului.

5. Cum eliminăm sărăcia, cum umanizăm bogăția?

O societate nu poate fi prosperă dacă unii, cei puțini, trăiesc în stabilitate și securitate, iar ceilalți, cei mulți, trăiesc în insecuritate și în instabilitate perpetuă. Ca atare, nu cred că pot exista comunități bogate cu indivizi săraci.

Pledez pentru includere și integrare referindu-ne și la cei bogați, care și ei sunt excluși, dar prin autoexcludere, separându-se de restul societății pentru a se considera apărați.

Stimularea celor bogați, prin diverse mecanisme, în folosirea unei părți din propriile averi pentru derularea unor programe sociale, culturale, educaționale este total opusă combaterii sărăciei prin ceea ce se cheamă „haiducia fiscală”.

Acumularea continuă a celor care sunt excluși – la un pol sau altul – adică a celor mulți care pierd de fiecare dată în favoarea celor puțini, care câștigă de fiecare dată, va conduce, în cele din urmă, la dezechilibrarea întregului; acest lucru este preocupant pentru partidul nostru.

Pentru a-i reintegra pe cei aflați la poli, un destinatar al politicilor noastre este clasa de mijloc, care face legătura între cei doi poli.

Avem nevoie de o societate integrată și integrală, în care toate cele trei segmente (cei defavorizați, clasa de mijloc și cei bogați) **trebuie aduse împreună și puse într-o relație, în care fiecare să-l sprijine pe celălalt.**

Principalul instrument pe care statul îl are la îndemână în acest sens este politica fiscală. Aceasta trebuie să permită atingerea a două obiective: reducerea inegalității sociale **și** creșterea dinamismului economic. Pentru aceasta, sistemul fiscal trebuie să fie de tip diferențiat, flexibil, pentru a putea asigura un echilibru între cele două obiective ale politicii fiscale. Politica fiscală aplicată de PSD ar trebui să se bazeze pe formula: „Profiturile de astăzi sunt investițiile de mâine, iar investițiile de mâine sunt locurile de muncă de poimâine!”

6. Avem soluții pentru problema rurală?

Pondere de peste 40% a mediului rural precum și existența unui larg sector al economiei de subzistență sunt elemente esențiale care individualizează România în rândul celorlalte state ale Uniunii Europene. Economia rurală este preponderent agricolă, deoarece economia agricolă propriu-zisă deține o pondere de 60%, față de 14%, media în Uniunea Europeană. Statisticile arată, de asemenea, că mediul rural este principalul spațiu care concentrează populația săracă, slab educată și fără șanse de emancipare individuală. Problema rurală din România își așteaptă, așadar, răspunsurile din perspectiva social-democrată.

După 1989, în legătură cu mediul rural, au fost dominante două doctrine: mai întâi cea neo-sămănătoristă, care a văzut în lumea satelor un spațiu care trebuie să revină la stilul său tradițional, pentru a conserva tradițiile grav afectate în timpul perioadei comuniste, iar ulterior cea de tip neo-liberal, care și-a propus să modernizeze satul românesc prin metoda transferurilor rapide de proprietate, în sensul concentrării acestuia în mari exploatații. Dacă în temeiul neo-sămănătorismului promovat de la începutul anilor '90 ai secolului trecut formele colectiviste au fost distruse, iar țărani sub obligați de lipsa resurselor financiare și tehnologice să practice agricultura de subzistență, în numele liberalismului economic au avut loc concentrări de exploatații, dar acestea nu au rezolvat problema agriculturii românești, și cu atât mai puțin pe cea a întregului spațiu rural. Acum, în contextul crizei economice din România și a constrângerilor generate de Politica Agricolă Comună, agricultura românească și, pe cale de consecință, și mediul rural, sunt lăsate fără sprijin din partea statului român. Presiunea forțelor concurențiale din domeniul agricol din Europa Occidentală, avantajate de schemele actuale de subvenționare ale Uniunii Europene, împing fermierul român și mai mult spre izolarea sa în agricultura de subzistență, deci spre sărăcie și subdezvoltare.

Social-democrația românească nu poate rămâne pasivă la condamnarea a milioane de cetățeni la subdezvoltare, la privarea lor de dreptul emancipării individuale și a comunităților în care trăiesc. Acum, ca și în trecut, a te naște la sat echivalează cu a te naște și a trăi în lumea a treia. O lume în care seceta sau o recoltă excepțională sunt la fel de mult aducătoare de sărăcie! Această lume trebuie schimbată radical și rapid. Stânga românească își asumă proiectul transformării continue și progresive a satului românesc.

În viziunea social-democrată, crearea unei societăți românești în care cetățenii din mediul rural să se poată elibera de povara sărăciei, să poată avea șanse egale cu oamenii care trăiesc în mediul urban, se poate realiza doar prin urbanizarea satului românesc. Acest lucru înseamnă dezvoltarea în rural a infrastructurii de tip urban, dezvoltarea serviciilor comunitare de tip urban și schimbarea modului de viață al locuitorilor după modelul urban.

Smulgerea satului românesc din mecanismul sărăciei individuale și colective și crearea oportunităților unei vieți mai bune și mai drepte pentru locuitorii săi nu se poate realiza decât prin folosirea instrumentelor unui stat activ și, simultan, prin aplicarea unor politici ale solidarității, atât la nivel european, cât și în interiorul societății românești.

Proiectul pe termen lung de urbanizare a ruralului poate avea succes doar dacă pune în centrul său trei politici complementare care trebuie

urmărite cu fermitate: susținerea din fonduri publice (naționale și europene) a modernizării infrastructurilor și serviciilor publice din rural; menținerea în funcționare a noilor infrastructuri urbane din rural la costuri mai reduse decât sunt ele în acest moment în urban. În principiu, va trebui să subvenționăm, o perioadă semnificativă de timp de acum încolo, consumul de bunuri și servicii publice și private de tip urban, de către populația din rural; declanșarea unui proces susținut, pe termen măcar un deceniu, de creștere a veniturilor populației din rural. Iar în acest scop, cel mai important rol îl va avea tot statul, cu o responsabilitate socială mărită. Puse împreună, aceste trei politici înseamnă pur și simplu că, în fond, orașul va finanța în mare parte modernizarea satului, iar statele europene mai dezvoltate vor contribui la ieșirea din subdezvoltare a celor mai sărace. În acest fel se aplică principiul solidarității și justiției sociale, atât la scară națională cât și la nivelul Uniunii Europene.

7. Cum asigurăm un mediu sănătos?

România are grave probleme ecologice și de mediu. Aerul și apele sunt frecvent poluate. Despăduririle ilegale au luat o tot mai mare amploare. Toate acestea sunt probleme care amenință prezentul nostru și viitorul copiilor. Trebuie să fim conștienți de aceste riscuri și să aducem abordarea ecologică în centrul politicilor noastre. Trebuie să gândim, acționăm și să trăim ecologic!

8. Ce fel de Uniune Europeană ne dorim?

În pofida crizei pe care o traversează, stânga europeană reprezintă cheia pentru viitorul Europei. Implicit, social-democrația din România își asumă responsabilitatea ieșirii din criză prin elaborarea unei viziuni clare asupra proiectului european.

Participarea României la construcția europeană beneficiază de o bază solidă creată de politica de integrare urmărită consecvent de guvernarea PSD. Scopul pe termen mediu al unei viitoare guvernări social-democrate este eliminarea discrepanțelor economico-sociale dintre România și cel puțin vecinii din Europa Centrală, precum și apropierea României de media europeană a nivelului de trai.

Din punctul nostru de vedere, PSD rămâne singura forță politică cu adevărat interesată și capabilă să asigure integrarea reușită a României ca stat co-fondator în Uniunea Europeană, considerând că acesta este interesul vital al statului și al cetățenilor săi. De aceea, unul din obiectivele centrale ale PSD rămâne acela de a racorda România la proiectul Marii Europe unite și de a sprijini prin toate mijloacele de care dispune transformarea UE dintr-o uniune economică într-o uniune politică aptă a consolida și garanta securitatea individuală, socială, națională și internațională a cetățenilor săi.

9. Cum reorganizăm partidul? Care este substanța noului „contract politic”?

PSD se află într-un moment important al existenței sale, când trebuie să-și definească un proiect politic care să-i asigure atât cucerirea puterii la

viitoare alegeri cât și construirea unor mecanisme de partid suficient de eficiente și flexibile, încât să se poată exercita puterea.

Înainte însă de a realiza un nou contract politic în interiorul partidului nostru trebuie să recunoaștem care ne sunt principalele probleme. Astfel, PSD a fost afectat de crize sale ciclice, atunci când a pierdut puterea. Constatarea caracterului ciclic al crizelor social-democrațiilor oferă și primele indicii asupra naturii problemelor interne cu care se confruntă partidul nostru. Nu este o criză a resurselor umane care s-ar dovedi incompetente sau ineficiente în competiția politică, nu este doar o criză de imagine ca urmare a celor două acuzații principale („corupție” și „neo-comunism”), ci problema principală se află tocmai în tipul de contract politic stabilit între membrii PSD. **Trebuie să depășim stadiul în care solidaritatea în partid a fost de natură tranzacțional-administrativă.** Contractul politic pe care ni-l asumăm noi, social-democrații, trebuie să fie fundamentat pe valori doctrinar-ideologice. Numai în acest fel vom putea să ieșim din cercul vicios al crizelor ciclice.

Nou contract politic trebuie să fie fundamentul creării și manifestării activismului politic și civic al social-democrațiilor.

Schimbările din Statutul PSD trebuie realizate astfel încât să fie îndeplinite, simultan, patru condiții:

- *asigurarea legitimității și reprezentativității conducerii;*
- *instituirea unor mecanisme care să asigure democrația internă de partid, inclusiv protecția curentelor minoritare doctrinar sau a celor care au pierdut competiția internă din partid;*
- *asigurarea eficienței conducerii partidului, atât în perioada de opoziție, precum și atunci când PSD se află la guvernare;*
- *acordarea unor competențe sporite pentru conducerea PSD trebuie să fie contrabalansată de introducerea unor criterii de performanță și de responsabilitate. Astfel, pierderea alegerilor europene, generale sau prezidențiale trebuie să fie urmată de demisia automată a conducerii partidului.*

Noul contract politic al PSD presupune și **rediscutarea raporturilor dintre organizațiile locale ale PSD și conducerea centrală a partidului.** Descentralizarea pe care o propun, prin noul contract politic al PSD, pleacă de la principiul asigurării reprezentativității membrilor “de rând”. În viziunea mea, descentralizarea trebuie să aibă ca efecte:

- desemnarea prin alegeri reale a structurii de conducere și a candidaților, la toate nivelele PSD;
- asigurarea unui flux de comunicare de jos în sus care să utilizeze avantajele oferite de tehnologiile moderne de comunicare – Internet;
- sporirea competențelor organizațiilor locale cu privire la elaborarea de programe, astfel încât programele să fie elaborate prin intermediul unui mecanism de interacțiune centru-periferie și să nu fie doar rezultatul unui impuls dinspre centru;
- introducerea unor modalități reglementate în statut de mediere între componentele locale și cele centrale în privința chestiunilor divergente și excluderea practicilor de forță ale centrului împotriva organizațiilor

Atrag însă atenția că **descentralizarea PSD poate fi organizatorică dar nu poate fi politică și ideologică.**

Partidul trebuie să fie o organizație coerentă, care să dea ocazia tuturor membrilor să se afirme. PSD trebuie să fie un partid cu o direcție corectă, care să fie stabilă în raport obiectivele strategice, nu una conjunkturală și oportunistă, pentru atingerea unor obiective tactice sau de grup.

PSD are nevoie de o nouă ancorare organizatorică, social-structurală și programatică în societate. De aceea, trebuie să ne deschidem față de toate părțile societății. Această deschidere a PSD trebuie în mod imperativ făcută. În centrul reformei organizării partidului nostru trebuie de aceea să stea deschiderea PSD către toți cetățenii interesați. Această necesitate este valabilă de la organizația locală până la conducerea de la nivel central a PSD.

Reprezentării și reprezentantele PSD trebuie să fie la toate nivelele persoane dintre cel mai variate: femei, tineri, persoane în vârstă, oameni cu dizabilități, experți, angajați, funcționari, liber-profesioniști, întreprinzători și oameni de știință.

Modelul nostru este un „partid care respiră”, cu un număr cât mai mare de membri stabili, o organizație de partid profesională și care generează oferte pentru oamenii interesați să se angajeze atât în dezbaterile politice precum și în alegeri și campaniile electorale.

10. Cum ne raportăm la guvernarea actuală: „colaboraționism” sau „mișcare de rezistență”?

Clarificarea acestei conduite politice a PSD este inevitabilă, fiind, totodată, și un test de imagine, de moralitate și de forță politică.

Lumea trebuie să știe în ce fel se poziționează PSD față de actuala putere: gudurându-se pe coridoarele acesteia, în speranța că, prin 2012, Traian Băsescu îl va solicita, să zicem, pe Victor Ponta pentru Justiție, așa cum l-a solicitat de data asta pe Marian Sârbu la Ministerul Muncii? Sau, dimpotrivă, se va plasa într-o opoziție intransigentă, onorând astfel, după modelul Crin Antonescu, masivele voturi anti-Băsescu pe care le-a primit de partea sa?

Adoptarea de către Congres a unei **Teze** politice de principiu asupra acestei chestiuni ar fi mai mult decât necesară, pentru a se asigura coerență și un limbaj unitar în toate acțiunile viitoare ale partidului.

*Documentul de față, mai degrabă decât a consacra o viziune statică și ierarhică asupra doctrinei social-democrate sau de a cuprinde în mod exhaustiv temele ideologice, își propune să genereze dezbateri, chiar polemice. **Acest material nu este finalul unei dezbateri, ci începutul uneia pe care o doresc cât mai largă, cât mai profundă.** Sper ca Partidul Social Democrat să se afle în centrul unei dezbateri efervescente, la care să participe deopotrivă membrii sau doar simpatizanții săi, indiferent de vârstă, gen, condiție socială sau zona în care locuiesc, în România sau în diaspora. Ceea ce contează este rezultatul: clarificarea fundamentelor doctrinei și identificarea mijloacelor de acțiune pentru atingerea idealului nostru comun, **o România mai dreaptă, mai prosperă și mai sigură!***